

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL VIETOS GYVENTOJŲ APKLAUSOS TVARKOS PATVIRTINIMO

1999 m. rugsėjo 20 d. Nr. 1019
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [60-1183](#); 1997, Nr. [65-1544](#); 1999, Nr. [43-1362](#)) 13 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Vietos gyventojų apklausos tvarką (pridedama).
2. Pavesti Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijai patvirtinti apklausos dalyvių sąrašo lapo ir apklausos balsų skaičiavimo protokolo pavyzdžius bei formas, jų pildymo pavyzdžius, taip pat apklausos patalpų įrengimo reikalavimus.

MINISTRAS PIRMININKAS

ROLANDAS PAKSAS

VALDYMO REFORMŲ IR
SAVIVALDYBIŲ REIKALŲ MINISTRAS

SIGITAS KAKTYS

VIETOS GYVENTOJŲ APKLAUSOS TVARKA

1. Ši tvarka reglamentuoja vietos gyventojų apklausos (toliau vadinama – apklausa) objektus, dalyvius, būdus, organizavimą, rezultatų nustatymą ir naudojimą, apklausą inicijuojančius, organizuojančius ir vykdančius subjektus, jų teises ir pareigas steigiant ar panaikinant Lietuvos Respublikos teritorijos administracinius vienetus, nustatant ar keičiant jų ribas bei centrus.

2. Apklausa rengiama tose teritorijose, kuriose numatoma steigti ar panaikinti Lietuvos Respublikos teritorijos administracinius vienetus, nustatyti ir keisti jų ribas. Apklausos tikslai neturi prieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijai, kitiems įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams.

3. Apklausos tikslas – sužinoti vietos gyventojų nuomonę dėl:

3.1. siūlymų keisti Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų – savivaldybių ar apskričių – teritorijų ribas;

3.2. jų gyvenamosios vietovės teritorijos administracinio priklausymo vienai ar kitai savivaldybei.

4. Apklausos objektai teritoriniu principu gali būti:

4.1. savivaldybės teritorija;

4.2. seniūnijos teritorija;

4.3. gyvenamoji vietovė (miestas, miestelis, kaimas). Apklausos objektas teritoriniu principu negali būti mažesnis kaip gyvenamoji vietovė.

5. Apklausoje turi teisę dalyvauti apklausiamoje teritorijoje nuolat gyvenantys asmenys, ne jaunesni kaip 18 metų.

6. Dalyvavimas apklausoje yra savanoriškas ir grindžiamas visuotine lygia teise tiesiogiai ir asmeniškai pareikšti nuomonę.

7. Apklausą organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vykdydama Vyriausybės veiklos įgyvendinimo priemones arba priimdama atskirus sprendimus. Apklausą skelbia ir koordinuoja Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija (toliau vadinama – apklausos koordinatorius).

8. Teisę siūlyti rengti apklausą turi:

8.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

8.2. Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija;

8.3. apskričių viršininkai;

8.4. savivaldybių tarybos;

8.5. vietos gyventojų apklausos iniciatyvinė grupė (toliau vadinama – iniciatyvinė grupė), kurią sudaro ne mažiau kaip 10 turinčių rinkimų teisę asmenų – apklausiamos teritorijos gyventojų – ir kuri surenka ne mažiau kaip 10 procentų apklausiamos teritorijos rinkimų teisę turinčių Lietuvos Respublikos piliečių parašų. Gyventojų, turinčių rinkimų teisę, skaičius nustatomas pagal paskutinius įvykusius rinkimus (Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo arba savivaldybės tarybos) arba paskutinį referendumą.

Iniciatyvinės grupės prašymas su nurodytais numatomos apklausos tikslais bei reikiamais dokumentais perduodamas apklausos koordinatoriui per savivaldybės merą.

9. Apklausos koordinatorius, gavęs siūlymus dėl vietos gyventojų apklausos, per 15 dienų juos išnagrinėja ir priima sprendimą dėl apklausos vykdymo.

Sprendime dėl apklausos vykdymo nurodomas jos vykdytojas, apklausos vykdymo data ir būdas. Sprendimas įforminamas valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu.

10. Vietos gyventojų apklausą gali vykdyti:

10.1. valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu sudaryta vietos gyventojų apklausos vykdymo komisija (toliau vadinama – apklausos komisija) iš vietos gyventojų. Į šią

komisiją turi būti deleguota atstovų iš apskrities viršininko administracijos ir savivaldybės (savivaldybių);

10.2. iniciatyvinė grupė;

10.3. nepriklausomos institucijos, turinčios teisę vykdyti viešosios nuomonės sociologinius bei rinkos tyrimus.

11. Apklauskos koordinatorius, priėmęs sprendimą vykdyti vietos gyventojų apklausą, ne vėliau kaip 20 dienų iki apklauskos pradžios informuoja savivaldybės merą apie apklauskos tikslus, vykdymo vietą, laiką bei vykdytojus, pateikia, kaip nurodyta 14 punkte, jo paties nustatytos formos apklauskos dalyvių sąrašo lapus ir jų pildymo pavyzdžius, o savivaldybės meras apie tai skelbia vietos spaudoje ir skelbimų lentose (ten, kur jos apklausiamoje teritorijoje oficialiai įrengtos) ne vėliau kaip 10 dienų iki apklauskos pradžios. Kartotinis skelbimas vietos spaudoje skelbiamas ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki apklauskos pradžios.

12. Apklauskamos teritorijos gyventojų apklauskos būdai yra šie:

12.1. tiesioginis gyventojų nuomonės įrašymas apklauskos sąrašo lapuose apklauskos koordinatoriaus nurodytose vietose ir patalpose bei jo nustatytą dieną nuo 6 iki 20 valandos;

12.2. gyventojų nuomonės pareiškimas sueigoje (sueigose) atviru balsavimu (sueigos šaukiamos tik gyvenamojoje vietovėje ar seniūnijos teritorijoje, kurioje gyvena ne daugiau kaip 2000 gyventojų). Gyventojų sueigos balsavimo rezultatai įrašomi protokole, kurį pasirašo apklauskos koordinatoriaus įgaliotas atstovas ir vietos gyventojų sueigos įgaliotas atstovas;

12.3. atrankinė reprezentatyvi tiesioginė gyventojų apklausa (respondentų būstuose) pagal viešosios nuomonės tyrimų metodiką ir metodologiją (atrakai naudojamas gyventojų registras);

12.4. atrankinė gyventojų apklausa telefonu (apklauskamos teritorijos gyventojų atrakai naudojamas akcinės bendrovės „Lietuvos telekomo“ telefonų sąrašas, sisteminė atsitiktinė arba kita tikimybinė atranka, užtikrinanti kiekvienai telefoną turinčiai šeimai vienodą tikimybę patekti į apklausą. Šiuo būdu rekomenduojama apklausti miestų ir miestelių gyventojus.

13. Jeigu apklausiama tiesioginiu gyventojų nuomonės pareiškimo būdu, atvykęs į apklauskos vietą asmuo pateikia apklauskos vykdytojui pasą ar kitą asmens dokumentą, patvirtinantį jo asmenybę. Įsitikinęs, kad šis asmuo gyvena apklausiamoje teritorijoje, apklauskos vykdytojas įrašo jį apklauskos dalyvių sąrašo lape ir duoda pasirašyti po pasirinktu atsakymo variantu – „taip“ arba „ne“.

14. Apklauskos dalyvių sąrašo lapo formas bei jų pildymo pavyzdžius nustato ir pateikia apklauskos koordinatorius.

Apklauskos tekstas, į kurį gyventojas turi atsakyti „taip“ arba „ne“, turi būti suformuluotas taip, kad dėl turinio nekiltų jokių abejonių. Lapai numeruojami ir antspauduojami.

Jeigu apklauskos reikia priimti keliems sprendimams, dėl kiekvieno jų balsuojama atskirame apklauskos dalyvių sąrašo lape.

15. Apklauskos patalpoms taikomos šios nuostatos:

15.1. apklauskos patalpos įrengimo reikalavimus nustato Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija;

15.2. apklauskos koordinatoriaus prašymu patalpas apklausai suteikia savivaldybės meras, o jas įrengia bei apklausą techniškai aptarnauja savivaldybės administracija;

15.3. šios tvarkos tekstas turi būti prieinamas kiekvienoje apklauskos vykdymo vietoje. Apklauskos patalpoje turi būti iškabintas apklausai teikiamas sprendimo projektas (sprendimų projektai);

15.4. apklauskos dieną apklauskos pastate ir 50 metrų nuo jo negalima rengti susirinkimų ir kitų masinių renginių.

16. Apklauskos dieną tam skirta patalpa atidaroma tik tada, kai susirenka ne mažiau kaip 3/5 apklauskos komisijos (iniciatyvinės grupės) narių.

17. Apklauskos dalyvis pats pasirašo apklauskos dalyvių sąrašo lape po jį tenkinančiu atsakymu. Apklauskos dalyvis, kuris dėl fizinių trūkumų negali pats pasirašyti, gali nurodyti kitą asmenį (išskyrus apklauskos vykdytojus), kuris vietoj jo pasirašytų.

18. Partijos ir kitos politinės bei visuomeninės organizacijos turi teisę skirti apklausos stebėtojus. Stebėtojas prieš apklausos pradžią pateikia apklausos vykdytojui (apklausos komisijos arba iniciatyvinės grupės pirmininkui) jį skyrusios organizacijos įgaliojimą (siuntimą) bei pasą ar kitą asmens dokumentą, patvirtinantį jo asmenybę. Vykdytojas stebėtoją įrašo į stebėtojų sąrašą, nurodydamas stebėtojo vardą, pavardę, jį skyrusią organizaciją, įrašymo datą, ir duoda stebėtojui pasirašyti.

Negalima atsisakyti įrašyti stebėtoją į stebėtojų sąrašą, jeigu asmuo, kuris turi būti įrašytas, atitinka šio punkto pirmosios pastraipos reikalavimus.

Apklausos stebėtojas turi teisę reikalauti, kad apklausos komisijos ar iniciatyvinės grupės pirmininkas ir nariai, taip pat apklausos patalpoje esantys asmenys laikytųsi šios tvarkos ir Lietuvos Respublikos įstatymų. Apklausos vykdytojai turi pasirūpinti, kad apklausos stebėtojui apklausos patalpose būtų sudarytos tinkamos sąlygos stebėti, kaip laikomasi šios tvarkos ir įstatymų. Jeigu stebėtojas pats pažeidžia šią tvarką arba įstatymus, jis gali būti išbrauktas iš stebėtojų sąrašo apklausos komisijos ar iniciatyvinės grupės pirmininko sprendimu. Apie tai surašomas stebėtojo padaryto pažeidimo aktas.

19. Uždarius apklausos patalpą, apklausos komisijos ar iniciatyvinės grupės pirmininkas, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 apklausos komisijos ar iniciatyvinės grupės narių, surenka nepanaudotus apklausos dalyvių sąrašo lapus, viešai dalyvaujant stebėtojams (jeigu tokių yra) suskaičiuoja šiuos lapus ir jų skaičių nurodo apklausos balsų skaičiavimo protokole, kurio formą tvirtina Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija, po to suskaičiuoja panaudotus lapus ir jų skaičių taip pat įrašo protokole.

Apklausos vykdytojai suskaičiuoja panauduotuose apklausos dalyvių sąrašo lapuose įrašytų dalyvių skaičių, atsakiusiųjų „taip“ ir „ne“ skaičių ir šiuos duomenis įrašo apklausos balsų skaičiavimo protokole.

Apklausos rezultatai sumuojami pagal gyvenamąsias vietas, seniūnijų bei savivaldybių teritorijas.

Apklausos balsų skaičiavimo protokolą pasirašo apklausos vykdytojai (apklausos komisijos pirmininkas ir nariai arba iniciatyvinės grupės pirmininkas ir nariai). Paskui protokolą pasirašo stebėtojai (jeigu tokių buvo). Jų pastabos, apklausos komisijos ar iniciatyvinės grupės narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokolo ir yra neatskiriama jo dalis.

20. Apklausos vykdytojai visus apklausos dalyvių sąrašo lapus (tiek panaudotus, tiek nepanaudotus) ir apklausos balsų skaičiavimo ar sueigos protokolą kitą dieną po įvykusios apklausos pateikia apklausos koordinatoriui.

21. Atrankinę reprezentatyvią tiesioginę apklausą (respondentų būstuose) ir atrankinę apklausą telefonu pagal viešosios nuomonės tyrimų metodiką ir metodologiją vykdančios nepriklausomos institucijos apklausos rezultatus perduoda apklausos koordinatoriui pagal susitarimą su juo.

22. Apklausa laikoma įvykusia, kad ir kiek gyventojų būtų dalyvavę apklausoje.

23. Prašymai ir skundai dėl apklausos vykdytojų sprendimų, dėl apklausos balsų skaičiavimo protokolų surašymo bei kiti prašymai ir skundai dėl šios tvarkos pažeidimų nagrinėjami nustatytąja tvarka Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijoje.

Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras dėl šiurkščių šios tvarkos pažeidimų (pvz., trukdoma gyventojams pareikšti nuomonę) gali pripažinti apklausos rezultatus negaliojančiais. Ministro įsakyme turi būti nurodyti pažeidimai, dėl kurių apklausos rezultatai pripažįstami negaliojančiais, ir naujos apklausos vykdymo laikas.

24. Apklausos koordinatorius, išnagrinėjęs gautus vietos gyventojų apklausos dokumentus, prašymus, skundus bei kitus su apklausa susijusius dokumentus ir nustatęs, kad apklausa vyko pagal šios tvarkos nuostatas, per 15 dienų priima apklausą patvirtinantį sprendimą, apie jos rezultatus informuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir įpareigoja savivaldybę (savivaldybes) paskelbti apklausos rezultatus vietos spaudoje bei skelbimų lentose (ten, kur jos apklausiamoje teritorijoje oficialiai įrengtos).

25. Kartotinė apklausa gali būti atliekama iš karto, jeigu numatytoji apklausa neįvyko dėl vykdytojų kaltės arba apklausos rezultatai dėl šiurkščių šios tvarkos pažeidimų buvo pripažinti negaliojančiais.

26. Apklausos rengimo ir vykdymo išlaidas apmoka:

26.1. Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija:

26.1.1. iš Lietuvos Respublikos teritorijos administracinės reformos programai įgyvendinti skirtų lėšų, kai apklausa organizuojama įgyvendinant Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų reformos antrojo etapo – naujų savivaldybių steigimo – programą;

26.1.2. kai apklausa vykdoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba piliečių grupės iniciatyva Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijai priėmus sprendimą, lėšas skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

26.2. savivaldybė iš savo biudžeto, kai gyventojų apklausa vykdoma savivaldybės iniciatyva;

26.3. kitos institucijos ir fondai pagal susitarimą su apklausos koordinatoriumi.

27. Apklausos rezultatai turi būti vertinami ir į juos atsižvelgiama priimant Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų reformos sprendimus. Jeigu neatsižvelgta į apklausos rezultatus, tai turi būti išsamiai argumentuota.
